

Adviescollege
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw drs. V.L.W.A. Heijnen
Postbus 20951
2500 EZ DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie MvH/RvZ/RS/bs/ATR3120/2023-U095

Uw referentie

T 070 310 86 66

E info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

Datum 8 november 2023
Betreft Wijziging Regeling Bodemkwaliteit

Geachte mevrouw Heijnen,

Op 27 september 2023 is een wijziging van de *Regeling bodemkwaliteit* voor toetsing aangeboden aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). De regeling geeft invulling aan de regels van het *Besluit bodemkwaliteit*. Hierin is onder andere geregeld op welke wijze de kwaliteit van grond, bouwstoffen en baggerspecie wordt bepaald en welke normen daarbij gelden. Doel van het voorliggende voorstel is om de *Regeling Bodemkwaliteit* te actualiseren door middel van het aanwijzen van enkele gewijzigde en nieuwe (externe) normdocumenten. Hierdoor kan in de praktijk weer gewerkt worden volgens de actuele stand der techniek. Ook zorgt het voorstel ervoor dat bepalingen in de normdocumenten weer aansluiten op de wet- en regelgeving waarnaar wordt verwezen. De aanwijzing van nieuwe en geactualiseerde normdocumenten sluit aan bij de gangbare wijze van regulering in dit domein en is voor de betrokken (veld)partijen bekend.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Het voorstel wijst een groot aantal geactualiseerde normdocumenten aan. De actualisatie van deze normdocumenten vond plaats om de tekst van de documenten aan te laten sluiten bij de Omgevingswet. Zo is er in de besluiten bij de Omgevingswet een groot aantal begrippen geactualiseerd (ten opzichte van het huidige omgevingsrecht). Het voorstel zorgt ervoor dat de bepalingen in externe normen in lijn worden gebracht met de nieuwe terminologie uit de Omgevingswet. Dit komt de kenbaarheid en werkbaarheid van de regelgeving ten goede.

In enkele normdocumenten zijn ook inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Veelal sluiten daardoor de bepalingen beter aan bij de actuele stand der techniek. Zo vervalt het specifiek voorgeschreven meetmiddel "meetlint" of "camera" in het normdocument over monsterneming bij partijkeuringen, omdat deze metingen ook mogelijk zijn met bijvoorbeeld een drone of een laser.

Het voorstel bevat een korte beschrijving van de wijzigingen per normdocument. Een deel van deze normen is al openbaar beschikbaar en daarmee inzichtelijk. Dat geldt niet voor alle geactualiseerde normen die het voorstel aanwijst. De NEN-normen waren bij de start en gedurende een groot deel van de internetconsultatie niet openbaar beschikbaar. Hierdoor is de inhoud van die normen niet volledig kenbaar. Dit bemoeilijkt de beoordeling van nut en noodzaak van de aanwijzing van de normdocumenten.

1.1 Het college adviseert externe normdocumenten waar in voorgenomen regelgeving dwingend naar wordt verwezen, uiterlijk bij de start van de consultatie over de aanwijzing van deze normdocumenten openbaar te maken.

Het college merkt op dat een inhoudelijke onderbouwing van nut en noodzaak bij enkele wijzigingen in de normdocumenten ontbreekt. Zo resulteert de aanpassing van enkele wijzigingsbladen bij de beoordelingsrichtlijnen K904 en K905 "in een aantal situaties tot meer controles". Het gaat hierbij om beoordelingsrichtlijnen met eisen aan het reinigen en saneren van onder- en bovengrondse opslagtanks. De toename van controles wordt verantwoord geacht "omdat het gaat om situaties met in potentie een hoger milieurisico." De toelichting bij het voorstel besteedt geen aandacht aan de concrete noodzaak van de extra controles. Niet duidelijk is of in de afgelopen jaren misstanden zijn vastgesteld, toenemende milieuschade is geconstateerd of zich extra risico's hebben voorgedaan die aanleiding geven tot aanscherping met extra controles.

Als tweede voorbeeld wijst het college op de geactualiseerde versie van de NEN-norm 5740. Deze norm beschrijft de voorgeschreven strategie bij het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek (naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond). De toelichting bij de wijziging van de Regeling bodemkwaliteit gaat niet in op de inhoud van de geactualiseerde norm. Volgens de webpagina over het herziene normdocument is een "essentiële aanpassing" dat de strategie die bij bodemonderzoek moet worden gevolgd, "nu wordt gekoppeld aan de verdachte activiteit en de hypothese gekoppeld aan de verwachting ten aanzien van de bodemkwaliteit". Doordat een inhoudelijk onderbouwing voor deze wijziging ontbreekt, kan nut en noodzaak ervan niet goed worden beoordeeld.

1.2 Het college adviseert nut en noodzaak van de inhoudelijke wijzigingen in externe normdocumenten (met materiële gevolgen voor de praktijk) nader te onderbouwen in de toelichting bij het wijzigingsvoorstel.

2. Minder belastende alternatieven

De wijzigingen in de normdocumenten zorgen ervoor dat de uitvoeringspraktijk bij onder andere bodemanalyse kan werken conform de actuele stand der techniek. Veel van de wijzigingen resulteren in een lastenvermindering voor de uitvoeringspraktijk.

Het college ziet aanleiding voor één aandachtspunt met betrekking tot minder belastende alternatieven. Dit heeft betrekking op de dwingende aanwijzing van nieuwe normdocumenten. De toelichting bij het voorstel maakt namelijk niet expliciet duidelijk in hoeverre bij de aanwijzing van deze normdocumenten voor de minst belastende alternatieven is gekozen. Zo is onduidelijk of bij de aanwijzing van nieuwe normdocumenten opnieuw de afweging is gemaakt of dwingende verwijzing naar deze normen proportioneel is. Een dergelijke beoordeling van dwingende aanwijzing zou passen bij het overheidsbeleid ten aanzien van verwijzing naar externe normen in regelgeving.¹

Om te waarborgen dat de actualisatie van de Regeling Bodemkwaliteit bijdraagt aan passende regelgeving en een zo effectief en efficiënt mogelijk stelsel van normstelling, is aandacht voor minder belastende alternatieven van belang.

2.1 Het college adviseert toe te lichten waarom de nieuwe normdocumenten dwingend worden aangewezen en niet wordt gekozen voor facultatieve verwijzing (conform het kabinetsbeleid).

3. Werkbaarheid

De nieuwe en wijzigende normdocumenten die het voorstel aanwijst, zijn opgesteld door private partijen (schemabeheerders) in samenwerking met bedrijfsleven en overheden. Daarbij heeft consultatie plaatsgevonden over de concept-wijzigingen bij bedrijven en experts. Een deel van de wijzigingen in de aangepaste normdocumenten volgt ook op verzoek van het bedrijfsleven. De voorafgaande consultatie van normdocumenten kan bijdragen aan de werkbaarheid en uitvoerbaarheid ervan.

Het college merkt op dat de toelichting bij het voorstel niet ingaat op de inhoud van de consultatie-uitkomsten over de nieuwe normdocumenten. Daardoor is niet inzichtelijk welke aandachtspunten bestonden (en mogelijk nog steeds bestaan) over de werkbaarheid van de normdocumenten en hoe deze aandachtspunten zijn opgelost.²

3.1 Het college adviseert duidelijk te maken wat de inhoudelijke uitkomsten zijn van de consultatie over de (wijzigende) normdocumenten en daarbij toe te lichten hoe de definitieve normen opvolging geven aan de aandachtspunten over de werkbaarheid.

---

¹ De Aanwijzingen voor de regelgeving schrijven voor dat verwijzing in een regeling naar toe te passen normalisatienormen in beginsel geschiedt op een niet-dwingende wijze (aanwijzing 3.48). Het kabinet gaf in 2016 in reactie op een Actal-advies aan dat dwingende verwijzingen naar normen zoveel mogelijk omgezet moeten worden in facultatieve verwijzingen, en dat nationale NEN normen waar dwingend naar wordt verwezen, kosteloos inzichtelijk moeten worden gemaakt.

² Het voorstel verwijst naar artikel 25 van het Besluit bodemkwaliteit. Daaruit volgt dat normen dwingend mogen worden aangewezen als deze aan de vereisten voldoen. Bij die vereisten gaat het onder andere over het feit dat de normen qua inhoud en strekking voldoende duidelijk moeten zijn en voldoende draagvlak hebben bij de betrokken partijen. Dit draagvlak is echter moeilijk vast te stellen, omdat de consultatiereacties (en de wijze van verwerking) "beschikbaar zijn via NEN". Dit impliceert dat de inhoud van de reactie en hun verwerking niet openbaar beschikbaar is.

Aanvullend op 3.1 merkt het college op dat de adviespunten 1.1 en 1.2 ook van invloed zijn op de werkbaarheid van het voorstel. Als normdocumenten en de inhoud daarvan niet tijdig openbaar bekend zijn, bemoeilijkt dit de werkbaarheid ervan voor bedrijven.

4. *Gevolgen regeldruk*

De toelichting bij het voorstel beschrijft de regeldrukeffecten kwalitatief en voor een deel kwantitatief. Niet bij alle wijzigingen die door de normdocumenten optreden is duidelijk:

- a. hoeveel bedrijven of bedrijfsprocessen wijzigingen ondervinden van het voorstel;
- b. wat de omvang is van de lastentoename of -afname door de specifieke wijzigingen in het voorstel per bedrijf of bedrijfsproces;
- c. wat de totale lasteneffecten zijn als gevolg van de wijzigingen.

Voor onderbouwde besluitvorming over het voorstel is inzicht in deze regeldrukeffecten wel van belang. Ook omdat daarmee de proportionaliteit beter kan worden beoordeeld.

Als voorbeeld wijst het college op drie punten waar de regeldrukanalyse onvolledig is:

- De verduidelijking in de beoordelingsrichtlijn SIKB 7500 resulteert volgens de toelichting in een besparing van circa 4.000,- euro per bedrijf, voor in totaal 100 bedrijven. Aanvullend vermeldt de toelichting dat het vervallen van het bijbehorende protocol 7511 "een grotere invloed heeft". Niet duidelijk is wat het kwantitatief effect is van dit vervallen protocol noch voor hoeveel bedrijven deze consequenties optreden.
- De aanpassingen in de wijzigingsbladen bij de beoordelingsrichtlijnen K904 en K905 hebben tot gevolg dat in een aantal situaties meer controles worden uitgevoerd. Niet duidelijk is om hoeveel extra controles het gaat, wat de extra lasten zijn van die extra controles en voor hoeveel partijen deze extra controles aan de orde zullen zijn.
- De beschrijving van de geactualiseerde NEN-normen (5717, 5720, 5725 en 5740) bevat geen kwantitatieve duiding van de regeldrukeffecten. Hoewel de voornaamste aanpassingen gaan over het in lijn brengen van de normdocumenten met de Omgevingswet, zijn wel regeldrukeffecten te verwachten. Zo regelt de geactualiseerde NEN-norm 5720³ dat voortaan bij actualisatieonderzoek in een oevergebied – naar het aantal boringen – ook het aantal analyses mag worden verminderd met 50%. Doordat een kwantitatieve beschrijving van de regeldrukeffecten ontbreekt, is niet duidelijk wat de besparing is en voor hoeveel partijen deze effecten optreden.

4.1 Het college adviseert de regeldrukanalyse bij de wijzigingen in de normdocumenten kwalitatief én kwantitatief aan te vullen in de toelichting bij het voorstel, conform de Rijksbrede methodiek.

---

³ NEN-norm 5720 beschrijft de werkwijze voor het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem of oever in een oppervlaktewaterlichaam en de daaruit vrijkomende baggerspecie.

Dictum

Gelet op toetsing is het eindoordeel van ATR bij het voorstel:

De regeling niet vaststellen, tenzij met de adviespunten is rekening gehouden.

Het college benadrukt dat het dictum geen inhoudelijke uitspraak is over de noodzaak of wenselijkheid van de wijziging van de Regeling bodemkwaliteit. Het dictum brengt tot uitdrukking dat de toelichting bij het voorstel op onderdelen aanvulling behoeft, alvorens besluitvorming op onderbouwde wijze kan plaatsvinden.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en gaat er vanuit dat in het definitieve voorstel wordt toegelicht op welke wijze u met onze adviespunten rekening hebt gehouden.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris